

Rozwój rynku: Metale szlachetne i biżuteria (CN 71) — 2015–2025

Wprowadzenie

Handel metalami szlachetnymi, kamieniami, biżuterią i monetami (dział 71 Nomenklatury Scalonej) w Unii Europejskiej przeszedł w latach 2015–2025 głęboką transformację. Z jednej strony odnotowano gwałtowny wzrost jednostkowych wartości eksportu, z drugiej – znaczące umocnienie pozycji UE jako eksportera netto, przy jednoczesnej dużej niestabilności przepływów z wybranymi partnerami. W raporcie opisujemy te zjawiska, opierając się wyłącznie na danych agregowanych dla wymiany z krajami spoza UE.

Od wolumenu do wartości – jak ceny przestawiły kierunek handlu

W latach 2015–2025 wartość eksportu wzrosła o 78%, podczas gdy jego masa spadła o dwie trzecie, a średnia cena za tonę wzrosła przeszło pięciokrotnie

Jak pokazują dane zagregowane, unijny eksport towarów objętych działem 71 zwiększył wartość z 38,9 mld EUR w 2015 r. do 69,5 mld EUR w 2025 r., natomiast jego ilość zmalała ze 145,0 tys. ton do 47,6 tys. ton (Ogólny przegląd handlu). Konsekwencją był skok przeciętnej ceny eksportowej z 265,8 tys. EUR/t do 1 454,9 tys. EUR/t (+447%). Taki rozdzźwięk między wolumenem a wartością jest charakterystyczny dla przesunięcia struktury eksportu w kierunku najdroższych wyrobów – zwłaszcza biżuterii z metali szlachetnych i wysoko rafinowanego złota.

Wskaźnik	2015	2025	Zmiana
Eksport (mld EUR)	38,94	69,47	+78,4%
Ilość eksportu (tys. ton)	145,0	47,6	–67,1%
Cena eksportowa (EUR/t)	265 847	1 454 856	+447,3%
Import (mld EUR)	37,21	51,79	+39,2%
Ilość importu (tys. ton)	105,8	120,0	+13,4%
Cena importowa (EUR/t)	346 795	429 332	+23,8%

Import zwiększył się wartościowo o 39% przy prawie stałej masie, co wskazuje na znacznie łagodniejszą presję cenową po stronie zakupów UE

W tym samym okresie import urósł z 37,2 mld EUR do 51,8 mld EUR, przy ilości rosnącej jedynie z 105,8 tys. ton do 120,0 tys. ton. Średnia cena importowa wzrosła o niecałe 24% – z 346,8 tys. EUR/t do 429,3 tys. EUR/t. Oznacza to, że importowana struktura towarowa nie przeszła tak radykalnego przewartościowania, jak eksport. Wciąż duży udział miały surowce i półprodukty (srebro, platyna, odpady złomu metali szlachetnych), których ceny rosły wolniej niż gotowej biżuterii.

W strukturze eksportu dominuje biżuteria z metali szlachetnych; import opiera się na złocie, odpadach i monetach

Według danych o podziale na podpozycje, eksport w 2025 r. był zdominowany przez artykuły biżuteryjne (kod 7113, 18,4 mld EUR) i srebro w stanie surowym lub półproduktu (7106, 5,0 mld EUR). W imporcie kluczową rolę odegrały odpady i złom metali szlachetnych (7112, 7,2 mld EUR), biżuteria (7113, 7,5 mld EUR) oraz monety (7118, 2,9 mld EUR). (Szczegółowe porównanie segmentów)

Rosnąca nadwyżka i zmiana układu sił – UE jako globalny eksporter netto

Saldo handlowe wzrosło dziesięciokrotnie, z 1,7 mld EUR do 17,7 mld EUR, a wskaźnik zależności od importu netto stał się głęboko ujemny

Już w 2015 r. UE notowała niewielką nadwyżkę (1,73 mld EUR), która do 2025 r. powiększyła się do 17,68 mld EUR (maksimum 18,42 mld EUR przypadło na 2021 r.). Wskaźnik ujemnej zależności od importu netto pogłębił się z –55,6% w 2015 r. do –137,8% w 2024 r. (Wskaźnik autonomii – uzależnienie od importu netto). Oznacza to, że eksport znacznie przewyższa krajowe zużycie; sektor w dużej mierze pracuje na rzecz rynków zagranicznych.

Szwajcaria pozostaje największym partnerem, z udziałem ponad 40% w obu kierunkach wymiany, a jej dominacja nasiliła się

W 2025 r. Szwajcaria odpowiadała za 27,7 mld EUR unijnego eksportu (wzrost o 162% względem 2015 r.) i 18,4 mld EUR importu (wzrost o 90%) (Główni partnerzy handlowi). Udział tego kraju w całości eksportu zwiększył się z około 27% do 40%, co odzwierciedla rolę szwajcarskich rafinerii złota i centrów obrotu metalami szlachetnymi.

Główni partnerzy – eksport (mld EUR)

Kraj	2015	2025	Zmiana
Szwajcaria	10,58	27,70	+162%
Wielka Brytania	5,21	12,86	+147%
Stany Zjednoczone	3,58	6,80	+90%
Japonia	0,49	1,83	+270%
Korea Płd.	0,49	0,90	+85%

Główni partnerzy – import (mld EUR)

Kraj	2015	2025	Zmiana
Szwajcaria	9,68	18,42	+90%
Stany Zjednoczone	2,51	6,01	+140%
RPA	1,74	4,57	+163%
Wielka Brytania	3,12	4,17	+34%
Chiny	1,75	2,23	+28%

Niemcy i Włochy awansowały na pozycję liderów eksportu wewnątrz UE, podczas gdy znaczenie Belgii wyraźnie zmalało

Wśród państw członkowskich eksport Niemiec wzrósł z 6,3 mld EUR do 18,8 mld EUR (+197%), a Włoch – z 8,3 mld EUR do 20,2 mld EUR (+145%). Z kolei eksport Belgii skurczył się z 14,3 mld EUR do 7,0 mld EUR (–51%) (Eksporterzy w UE). Po stronie importu wzrosty odnotowały Niemcy (z 8,9 mld EUR do 18,0 mld EUR), Włochy (5,8 mld EUR do 11,7 mld EUR) i Hiszpania (0,7 mld EUR do 2,2 mld EUR), natomiast Belgia zmniejszyła zakupy z 10,1 mld EUR do 7,1 mld EUR. Te przesunięcia wskazują na wzmacnianie się bieguna niemiecko-włoskiego kosztem tradycyjnego centrum w Belgii.

Wstrząsy cenowe i zmienność – odporność sektora w burzliwym otoczeniu

Największe skoki cen wystąpiły w imporcie z Meksyku (wzrost o 350% w 2020 r.) oraz w eksporcie na Filipiny (zmiana struktury handlu w 2022 r.)

Algorytm wykrywania wstrząsów zidentyfikował liczne anomalie cenowe. W imporcie z Meksyku w 2020 r. cena wzrosła o 350% względem lat 2018–2019, przy spadku wolumenu o 76% (Wstrząsy cenowe – import). W eksporcie na Filipiny od 2022 r. nastąpiło załamanie ilościowe (spadek o 99%) przy równoczesnym gigantycznym wzroście cen jednostkowych, spowodowanym zmianą struktury towarowej w kierunku pojedynczych,

bardzo drogich przesyłek. Podobne, choć mniej spektakularne wstrząsy, dotknęły handel z Peru, Kanadą, Stanami Zjednoczonymi czy Japonią.

Wysoka zmienność ilościowa charakteryzuje w szczególności wymianę z Wielką Brytanią, Peru, Japonią i RPA

Współczynniki zmienności ilości (CV) dla importu z Peru (0,96), Japonii (0,95), Meksyku (1,27) oraz dla eksportu do Wielkiej Brytanii (1,58) i na Sri Lankę (1,27) należą do najwyższych (Zmienność dostaw). Oznacza to, że łańcuchy dostaw w tych relacjach są podatne na nagłe zakłócenia, co może utrudniać planowanie produkcji i inwestycji. Relatywnie stabilne pozostają przepływy z Chin, Szwajcarii i Stanów Zjednoczonych.

Pomimo tych zaburzeń unijny sektor metali i biżuterii zwiększa orientację eksportową do historycznie rekordowego poziomu

Wskaźnik skłonności do eksportu (udział eksportu w produkcji sprzedanej) wzrósł ze 112,5% w 2015 r. do 162,6% w 2024 r., a intensywność handlu (import+eksport w stosunku do produkcji) z 107,1% do 130,6% (Wskaźniki autonomii). Jednocześnie koncentracja geograficzna partnerów, mierzona wskaźnikiem Herfindahla-Hirschmana, wzrosła zarówno po stronie eksportu (z 1435 do 2130), jak i importu (z 1051 do 1630) (Koncentracja). Z jednej strony świadczy to o skutecznym dopasowaniu oferty do popytu światowego, z drugiej – o rosnącym uzależnieniu od kilku kluczowych rynków, co może zwiększać wrażliwość na szoki w tych krajach.

Wnioski

W dekadzie 2015–2025 unijny handel produktami działu 71 zmienił się radykalnie. Eksport przeszedł na produkty o bardzo wysokiej wartości jednostkowej, co zaowocowało niemal pięciokrotnym wzrostem średniej ceny przy jednoczesnym silnym spadku wolumenu. Jednocześnie UE stała się znaczącym eksporterem netto – nadwyżka handlowa powiększyła się do ponad 17,7 mld EUR, a wskaźniki orientacji eksportowej osiągnęły rekordowe poziomy. Geograficznie wymiana silnie skoncentrowała się na Szwajcarii, a w wewnątrzunijnej strukturze awansowały Niemcy i Włochy. Wyzwaniem pozostaje wysoka zmienność dostaw i częste wstrząsy cenowe w handlu z wieloma partnerami, które wymagają stałego monitorowania i elastyczności. Niemniej jednak zdolność sektora do zwiększania nadwyżki mimo niestabilnego otoczenia świadczy o jego silnej pozycji konkurencyjnej na rynkach światowych.

Wygenerowano 2026-07-24 na podstawie danych z tradedashboard.eu

Raport wygenerowany maszynowo: przyspiesza analizę człowieka, choć czasami może ją wprowadzić w błąd. Nigdy nie może jej w pełni zastąpić.

Jeśli potrzebujesz porady dotyczącej europejskiej polityki handlowej lub reprezentacji Twoich interesów w Brukseli, nie wahaj się skontaktować ze mną pod adresem support@tradedashboard.eu. Znajdziesz moje CV pod tym adresem.